

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
k ö z b e n s ő í t é l e t e

Az ügy száma: Mfv.VIII.10.095/2022/5.

A tanács tagjai: Dr. Hajdu Edit a tanács elnöke
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró
Dr. Stark Marianna bíró

A felperes: felpres neve
cím1

A felperes képviselője:
Dr. Kiss Domonkos ügyvéd
cím2

Az alperes: alperes neve
cím3.

Az alperes képviselője:
Dr. Bajnai Gábor ügyvéd
cím4

A per tárgya: munkabér, illetmény és egyéb juttatások

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 2.Mf.31.037/2022/8.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 22.M.71.319/2020/37.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Ítéltábla 2.Mf.31.037/2022/8. számú ítéletének azon rendelkezését, amellyel a Fővárosi Törvényszék 22.M.71.319/2020/37. számú ítéletét megváltoztatva az alperest 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint és annak kamata megfizetésére kötelezte, hatályon kívül helyezi a perköltségre és illetékfizetésre is kiterjedően, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Egyebekben a jogerős ítéletet a jogalapot illetően hatályában fenntartja.

A felperes felülvizsgálati eljárás költségét 17.500 (tizenhétezer-ötszáz) forint és 4.725 (négyezer-hétszázhuszonöt) forint áfa összegben határozza meg, míg az alperesét 17.500 (tizenhétezer-ötszáz) forintban, a felülvizsgálati eljárás illetékét 70.000 (hetvenezer) forintban.

A közbenső ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felek 2017. november 13-án kötöttek munkaszerződést határozott időre, amely értelmében az alperest Software Engineer munkakörben foglalkoztatják. A munkaszerződés szerint felette a munkáltatói jogkört az ügyvezető gyakorolja.

[2] Az alperes munkaköri leírása szerint az elvárt végzettség legalább középiskola vagy megfelelő munkatapasztalat, továbbá a szükséges szakmai gyakorlat legalább egy év fejlesztési tapasztalat, haladó programnyelvi és programozás-technológiai ismeretek, valamint az UML-alapú tervezés lényegi ismerete, fontosságának megértése.

[3] A felek 2017. november 13-án tanulmányi szerződést is kötöttek. Ennek 2. pontja szerint a munkáltató a név1 Program keretében az érintett munkavállalók számára képzést szervez meghatározott helyszíneken a program 3 hónapos időtartamában. A munkáltató a képzésen történő részvétel lehetőségét felajánlotta az alperesnek, aki azon saját elhatározásából vett részt. Vállalta, hogy a képzés keretében megtartandó órákat, tréningeket látogatja, a képzéssel összefüggésben számára előírt feladatokat elvégzi, a teszt és vizsgafeladatokat az elvárt szinten megoldja, az őt támogató szakemberekkel együttműködik, illetve a képzés során a belső projektben egyéb pozíción a betanuláshoz szükséges feladatokat elvégzi, majd a képzés keretében megszerzett ismereteket és gyakorlatot a munkáltatónál

kamatoztatja. Ugyancsak vállalta, hogy a képzés befejezését követően a munkáltatónál fennálló munkaviszonyát 24 hónap időtartamig felmondással nem szünteti meg.

[4] Az 5. pontban a munkáltató kötelezettséget vállalt, hogy a képzés időtartama alatt a munkavállaló részére támogatást nyújt. Ennek keretében a munkavállaló képzésen történő részvételét támogatja, továbbá részére a képzésen történő részvétel ideje alatt távolléti díjat fizet, a támogatás értéke 3.000.000 forint volt.

[5] A 8. pont szerint a munkáltató jogosult a szerződéstől elállni és a támogatást visszakövetelni, ha a munkavállaló a szerződésben foglaltakat megszegi. Ilyennek minősül, ha – írásbeli figyelmeztetés ellenére – a képzésen nem vesz részt, arról igazolatlanul hiányzik, a tanulmányokat nem megfelelő eredménnyel végzi, a képzés végéig nem fejezi be. A munkavállaló szerződésszegésének minősül, ha a munkaviszonyát a 4. pontban meghatározott időtartam alatt felmondással megszünteti, továbbá, ha a munkáltató a munkavállaló munkaviszonyát a munkavállaló magatartása miatt felmondással vagy azonnali hatályú felmondással szünteti meg.

[6] A 9. pont szerinti elállás esetén a munkavállaló köteles a támogatási összeget egyösszegben visszafizetni. A visszatérítési kötelezettség arányos, ha a munkavállaló a szerződésben kikötött időtartamnak csak egy részét tölti le.

[7] Az alperes és a tanulmányi szerződésben rögzített név1 képzésben résztvevő cég neve1 Kft. között 2017. november 27-én felnőttképzési szerződés jött létre, amelynek 1. pontja szerint a munkakör, amelyre a képzés alkalmassá teszi a résztvevőket: „egyéb software- és alkalmazásfejlesztő-, elemző, a képzés teljes díját a felnőttképzésben résztvevő munkáltatója tanulmányi szerződés megkötése mellett finanszírozza. A résztvevőt díjfizetési kötelezettség nem terheli. A támogatás összegét a felnőttképzési szerződés nem tartalmazza.

[8] Az alperes 2017. december 11-én új felnőttképzési szerződést kötött a cég neve1 Kft. full-stack webfejlesztő képzés elvégzésére, azonos tartalommal. Az alperes a „Megjelenés a világhálón” elnevezésű tanfolyamot elvégezte, továbbá eleget tett a full-stack webfejlesztő képzésnek is.

[9] A felperesnek tudomására jutott, hogy az alperes a név1 Program képzésének elvégzése során kifejlesztett egy név2 elnevezésű szoftvert az alperes XM elnevezésű vizsgarendszerére válaszul, amelynek segítségével rögzítette a vizsga kérdéseit és a helyes válaszokat, ezzel pedig meg nem engedett módon a vizsgakérdések és a válaszok memorizálásával széles körben lehetővé tette a vizsgára való, vizsgaszabályzattal ellentétes felkészülést, amelyet a felperes csalásnak minősített.

[10] 2018. január 30-án kelt felmondással a felperes megszüntette az alperes munkaviszonyát. Tájékoztatta, hogy a tanulmányi szerződés szerint visszafizetési kötelezettsége áll fenn 1.500.000 forint összegben.

[11] A felmondás indokolása szerint a felperes a munkáltató által szervezett képzési program kötelező vizsgáján és azt megelőzően nem elfogadható magatartást tanúsított. A képzés során bármilyen vizsgát érintő, nem megengedett magatartás, vagy a vizsgaszabályzat megsértése, illetve annak kísérlete vizsga csalásnak minősül. A felperes szándékosan megszegte a 2017. november 13-án létrejött tanulmányi szerződést, illetve a munkaviszonyból eredő lényeges kötelezettségét, a munkáltató utasításaival és szabályzataival össze nem egyeztethető magatartást tanúsított, ezért a munkáltató a bizalmát elveszítette, ami a jogviszony fenntartását ellehetetlenítette. A munkáltató ezért akként döntött, hogy a tanulmányi szerződéstől eláll, amely 2018. január 30-án megtörtént.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[12] A felperes keresetében a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 229. § (6) bekezdése alapján 1.500.000 forint és kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[13] Érvelése szerint az alperes a tanulmányi szerződésben rögzített kötelezettségeit megszegte, vagyis nem tett meg minden tőle telhetőt a képzés sikeres elvégzése érdekében, és a vizsgaszabályzat megszegésével nemcsak a tanulmányi szerződésben foglaltakat, hanem a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségeit is megszegte.

[14] Felperes érvelése szerint az irányadó bírói gyakorlat alapján abban az esetben, ha a munkakör betöltéséhez jogszabály nem tartalmaz szükséges képzettséget, akkor a munkáltató meghatározhatja, hogy az adott feladat ellátásához milyen végzettséget tart szükségesnek, és ezt az alkalmazás feltételéül is szabhatja.

[15] Felperes álláspontja szerint amennyiben a tanulmányi szerződést az alperes nem saját elhatározásából kötötte, akkor a rendelkezésre álló határidő alatt azt megtámadhatta volna.

[16] A tanulmányi szerződés semmissége kapcsán előadta, hogy az nem ütközik az Mt. 229. § (2) bekezdés b) pontjába, mivel a tanulmányok elvégzésére felperes nem kötelezte az alperest. Felperes a munkaszerződés megkötését megelőzően, már a pályázati eljárás során felajánlotta az alperesnek mint jelöltnak a képzési lehetőséget meglevő tudása, gyakorlat orientált és szakmaspecifikus ismeretei gyarapítása okán. A képzési lehetőséget alperes önként fogadta el és végezte el a felperes költségére.

[17] A munkaszerződés és a tanulmányi szerződés ténye alátámasztja, hogy a felperes nem kötelezhette alperest annak megkötésére.

[18] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben való marasztalására irányult.

[19] Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a nyilatkozatot nem az arra jogosult személy, személy1 írta alá. A tanulmányi szerződés 3. pontja sérti az Mt. 229. § (2) bekezdés b) pontját, hiszen a perbeli tanulmányi szerződés egy kötelező képzés megszerzésére irányult, amelyre tekintettel a saját elhatározásra vonatkozó szerződési kitétel érvénytelen volt.

Az első- és a másodfokú bíróság ítélete

[20] A Fővárosi Törvényszék 22.M.71.319/2020/37. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség viselésére kötelezte azzal, hogy a feleket illeték fizetési kötelezettség nem terheli.

[21] Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt az Mt. 20. §-ára, 27. §-ára, 29. §-ára, 46. § (1) bekezdésére és a 229. § (1) (2) (3) (6) bekezdésében foglaltakra.

[22] Az elsőfokú bíróság elsődlegesen vizsgálta, hogy az alperessel szemben közölt jognyilatkozatok, a tanulmányi szerződés az arra jogosult féltől származott-e, továbbá az elállási nyilatkozat az annak közlésére és aláírására felhatalmazott személy által készült-e.

[23] Ebben a körben az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy személy1 meghatalmazása alapján személy2 HR igazgató a munkaszerződéseket és a kapcsolódó dokumentumokat Level 3. szintig, továbbá a nem menedzser beosztású munkavállalók vonatkozásában jogosult volt aláírni. Az alperes munkaköre Level 2. szintű volt. Ezen okirat alapján megállapítható, hogy a tanulmányi szerződés is, és az elállási nyilatkozat is az arra jogosult személytől származott, ebből következően alaptalan azon hivatkozás, hogy az okiratok érvénytelenek.

[24] A bíróság ezt követően hivatalból vizsgálta az Mt. 27. § (3) bekezdése alapján a tanulmányi szerződés semmisségének kérdését, mellyel kapcsolatban azt állapította meg, hogy a képzés szükséges volt az alperes munkakörének betöltéséhez. Az alperes számára kötelező volt a képzés elvégzése, a tanulmányi szerződés így semmis, mivel az Mt. 29. § (2) bekezdés b) pontjába ütközik ezáltal.

[25] Bizonyított, hogy az alperest a Software Engineer munkakörbe Level 2. szinten nem alkalmazták volna, ha a képzést nem vállalja. Ezt támasztja alá az is, hogy az alperes munkaszerződésében annak ellenére 2. szinthez tartozó fizetésben állapodtak meg a felek, hogy az alperes tudása ennek nem felelt meg.

[26] Nem vitásan a tanulmányi szerződés alapján elvégezhető képzés feltétele volt a munkakör betöltésének és a munkavégzés megkezdésének, hiszen ellenkező esetben a munkaviszony megkezdődhetett volna valamennyi jelentkezőnél, de legalábbis alperesnél abban az időpontban, amelyben a jelentkezési folyamat lezárult, illetve a felvételi tárgyalásokat befejezték.

[27] Nem volt megállapítható tényként az a felperesi álláspont alátámasztására közölt állítás sem, hogy a képzés ideje alatt az alperes a felperes számára munkát végzett volna. Ezt nem támasztotta alá sem személy², sem személy³ tanúvallomása. Ez utóbbi éppen azt az alperesi nyilatkozatot erősítette, hogy a képzést megelőzően, illetve annak időtartama alatt konkrét feladatot, üzletileg értékelhető munkát a tanulmányaik ideje alatt nem kaptak elvégzésre, ebből következően a felperes számára nem dolgoztak. személy⁴ tanú vallomása az alperes álláspontját támasztotta alá, mivel úgy nyilatkozott, hogy abban az esetben, hogyha nem írja alá a tanulmányi szerződést az alperes, akkor a foglalkoztatása más körülmények között történhetett volna csak.

[28] Valamennyi tanú alátámasztotta, hogy az alperes kifejlesztette az név² elnevezésű programot, amely a vizsgakérdések, és az arra megjelölt helyes válaszoknak egy alkalmazásban történő rögzítését biztosította, illetve segítette, amely ugyanakkor nem a vizsga idején párhuzamos megnyitással segítette elő a válaszok megadását, hanem a tanulmányok idejére. Ebből következően nem a vizsgán történő csalás volt az, amely az alperes terhére róható, hanem az, hogy a vizsgaszabállyal ellentétben a vizsgán felmerülő kérdéseket, illetve a helyes válaszokat rögzítette, és továbbította ezen program útján a tanuló társaknak annak ellenére, hogy ez kifejezetten tilalmazott volt.

[29] Az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a hosszadalmas, több hónapig tartó felvételi eljárás során az alperessel nem közölték, miszerint az általa megpályázott munkakör betöltéséhez a név¹ képzés tanulmányi szerződésen alapuló elvégzése szükséges, első ízben arról kizárólag a többlépcsős toborzási folyamat legutolsó mozzanatában személy⁵ tájékoztatta.

[30] A kereset összecszerűségének vizsgálatára a bíróság nem folytatott le bizonyítást a cég neve¹ Kft. illetve az név³ Minisztérium megkeresése útján, tekintettel egyrészt arra, hogy a tanúvallomások során bizonyítást nyert, miszerint a tanulmányi szerződés semmis. Másrészt arra tekintettel, hogy amennyiben érvényes is lenne a tanulmányi szerződés, azt nem támadták meg a törvényi határidőben az alperes által a támogatás mértékére vonatkozóan. A képzések felperesnél felmerült költségei függetlenek attól, hogy a képzést biztosító cég neve¹ Kft. milyen támogatás igénybevétele mellett végezte a képzési tevékenységet, ezért mellőzte a bíróság személy⁶, a cég neve¹ Kft. törvényes képviselőjének tanúkénti meghallgatását.

[31] A felperes fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 2.Mf.31.037/2022/8. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen a felperesnek 1.500.000 forintot és annak kamatát, valamint első- és másodfokú perköltséget.

Rögzítette, hogy a kereseti, a fellebbezési és a csatlakozó fellebbezési illeték az állam terhén marad.

[32] A másodfokú bíróság ítélete szerint – utalva az Mt. 229. § (1) bekezdésére – a tanulmányi szerződés alapján folytatott tanulmányok annyiban nem függetlenek a munkaviszonytól, hogy a munkavállaló által betöltött vagy jövőben betöltendő munkakör professzionálisabb ellátásához kapcsolódnak. A tanulmányi szerződés megkötését arra az esetre tiltja az Mt., ha a tanulmány elvégzésére a munkáltató kötelezte a munkavállalót, hiszen ez esetben a költségek viselésére a munkáltató az Mt. 229. § (9) bekezdése alapján jogszabálynál fogva köteles.

[33] Az előbbi jogszabályi rendelkezésekből kiindulva indifferens, hogy a felperes a választási folyamat mely fázisában szerzett tudomást a képzés elvégzésének lehetőségéről. Jelentősége annak van, hogy a perben meghallgatott tanúk vallomása alátámasztotta, miszerint a Software Engineer munkakör betöltéséhez szükséges volt a tanulmányi szerződés szerinti informatikai képzés elvégzése.

[34] Az alperes megfontolhatta, hogy ilyen körülmények között munkaviszonyt létesít-e a felperessel. Az alperesnek ez a döntési szabadsága értelemszerűen nem jelenthet egyúttal az Mt. 229. § (2) bekezdés b) pontja szerinti munkáltatói kötelezést is egyben még akkor sem, ha a képzés elvégzése az alperes érdekeit szolgálta (Kúria Mfv.I.10.176/2008.).

[35] Az Mt. 20. § (1) bekezdése előírja, hogy a munkáltató képviselőjében jognyilatkozat tételére a munkáltatói jogkör gyakorlója jogosult. Ennek rendjét – a jogszabályok keretei között – a munkáltató határozza meg az Mt. 20. § (2) bekezdése értelmében.

[36] A periratok szerint személy1 ügyvezető a munkáltatói jogok gyakorlását az úgynevezett Level 3. szintű munkakörig átruházta személy2 HR igazgatóra, aki ennek folytán mind a munkaszerződés, mind a tanulmányi szerződés, továbbá az elállási nyilatkozat tekintetében jogosult volt azok aláírására, a jognyilatkozat megtételére.

[37] Az elsőfokú bíróság személy3, személy7 és személy5 tanúvallomása alapján azt helyesen fejtette ki, hogy az alperes nem feladatként, hanem jogsértő módon hozta létre a vizsgakérdéseket és a helyes válaszokat rögzítő programot, amivel a tanulmányi szerződésből származó kötelezettségét megszegve járt el. Emiatt a felperes jogszerűen élt az elállás jogával és követelte vissza a tanulmányok folytatáshoz biztosított képzési költség összegének egy részét, 1.500.000 forint összeget.

[38] Az alperes alaptalanul vitatta fizetési kötelezettségét azért, mert a képzés támogatásból valósult meg, így a felperes számára költséget nem jelentett. A felperes becsatolta a munkavállalók képzésével összefüggésben kötött szerződést és a kifizetéseket igazoló számlákat, ezt meghaladóan a perben nem vizsgálható, hogy a peres feleken kívüli harmadik személy, a képzést végző cég milyen támogatásokat vett igényt. Ez ugyanis nem érinti azt a tényleges helyzetet, hogy a munkáltató fizetett a képzést végző cégnek a szolgáltatásért.

Az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes felülvizsgálati ellenkérelme

[39] Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet hatályában való fenntartását, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását indítványozta. A felperes perköltségben való marasztalását is igényelte.

[40] Alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogi álláspontja helyes, míg a másodfokú bíróságé jogszabálysértő. Az Mt. 229. § (2) bekezdés b) pontjára és az Mt. 27. § (1) bekezdésére, valamint 29. § (4) bekezdésére utalt.

[41] Érvelése szerint nem lehetett volna figyelmen kívül hagyni az elsőfokú eljárásban meghallgatott tanúk vallomásait, mert ezekből csak az a jogi következtetés lett volna levonható, hogy a munkaszerződésben és a felnőttképzési szerződésben rögzített képzettség megszerzése nélkül a felek között munkaviszony sem jött volna létre.

[42] A másodfokú bíróság álláspontjával ellentétben az alperes választási szabadsága kizárólag a munkaszerződés megkötésében, a munkaviszony létesítésében volt, a munkakör betöltéséhez szükséges képzésben való részvételben azonban már nem, amelyet az iratok és a tanúk is alátámasztanak.

[43] Mivel a másodfokú bíróság teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a felperes által meghallgatni indítványozott tanúk vallomásait, ezért azokat az alperes jelen felülvizsgálati kérelmében megismételte.

[44] A munkáltatói jogkörgyakorló képviselőjében eljáró személy² egyértelműen azt nyilatkozza, hogy „szükség volt a tanulmányi szerződésre annak érdekében, hogy a program részeként dolgozhasson az alperes”. Ez annak elismerése, hogy a képzés megszerzésére a felperes a munkaviszony létesítésekor kötelezte az alperest. A másodfokú bíróság ezt tévesen figyelmen kívül hagyta.

[45] A másodfokú bíróság az alperessel kötött felnőttképzési szerződést sem értékelte helytállóan, holott abból egyértelműen kiderült a felnőttképzési szerződés megkötésének célja, valamint az, hogy az alperesnek ennek keretében történő munkakörre alkalmassá tétele semmiféle költséggel nem járt.

[46] Az összecszerűség szempontjából kiemelt jelentősége van annak, hogy a képzés sem a felperesnek, sem a képzést folytató cég nevel Kft-nek költséget nem jelentett. Erre tekintettel a felperes 1.500.000 forintos követelése sem helytálló.

[47] Mivel a képzés nem járt költséggel, a tanulmányi szerződésnek a 3.000.000 forint összegű munkáltatói támogatásra vonatkozó kitétele önmagában is érvénytelenséget eredményez különösen a szerződés 6. pontjában foglaltak szerint.

[48] A tanulmányi szerződés is elismeri, hogy az alperes képzése költséget a munkáltatónak nem jelentett, mivel a képzés „díjmentesen” történt, ami következik a felnőttképzési szerződésben rögzített költségvetési vagy EU támogatásból.

[49] személy⁷ vallomása szerint „alá kellett írunk egy képzési papírt, valami állami támogatással kapcsolat papír volt ez. Ez egy utólagos papír volt, valamelyik képzési napon írtuk alá, tehát nem a képzés kezdetén írtuk alá ezt az állami támogatásos papírt” (31. sorszámú jegyzőkönyv 19. oldal). Tehát nemcsak a képzés volt kötelező, hanem a képzést folytató céggel a felnőttképzési szerződés megkötése is. Ez a releváns tény is elkerülte a másodfokú bíróság figyelmét.

[50] Amennyiben a felperes támogatása alatt a munkavégzés alóli mentesítés időtartamát értjük, akkor a 2017. november 13-a és 2018. január 30-a közötti időszakra vonatkozó távolléti díj mértéke nem azonos a tanulmányi szerződésben rögzített 3.000.000 forinttal, de még az 1.500.000 forintot sem éri el, annak legfeljebb 2/3-a. E körben figyelemmel kell lenni arra, hogy a képzés a felnőttképzési szerződés szerint valójában 2017. november 27-én kezdődött, valamint arra, hogy az alperes a képzés megkezdését követően betegsége miatt a képzés teljes tartamában nem is tudott részt venni.

[51] Természetesen nem hagyható figyelmen kívül, miszerint az alperes konkrét munkát is végzett felperes részére a jogviszony fennállta alatt. A másodfokú bíróság ezt a releváns

felperesi nyilatkozatot is figyelmen kívül hagyta. Nem véletlen, hogy felperes a tanulmányi szerződésben rögzített 3.000.000 forintot a munkaviszony megszüntetésekor leszállította annak 50 %-ára.

[52] Amennyiben a másodfokú bíróság a tanulmányi szerződést érvényesnek tartotta, úgy vizsgálnia kellett volna, hogy a felperes keresete szerinti összeg mennyiben felel meg a tanulmányi szerződésnek. Az összecszerűsége vonatkozó bizonyítatlanságot azonban a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta.

[53] Alperes utalt a Polgári perrendtartásról szóló 2016.évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 406. §-ára, valamint a 346. § (5) bekezdésére.

[54] Álláspontja szerint a másodfokú döntés sérti az Mt. 229. § (2) bekezdés b) pontját, mert a felperesi munkáltató kötelezte alperest a tanulmányok elvégzésére. A munkaviszonyra vonatkozó szabályt sértő megállapodás pedig semmis, abból jogok és kötelezettségek nem származhatnak (Mt. 27. § (1) bekezdés, 29. § (4) bekezdés).

[55] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

[56] Érvelése szerint amellet, hogy az alperes az eljárásban nem bizonyította azon állítását, amely szerint a felperes kötelezte alperest a tanulmányi szerződés megkötésére, a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a munkavállaló a kiválasztási eljárás során a körülmények ismeretében megfontolhatta, hogy mindezek mellett létesít-e munkaviszonyt. A másodfokú bíróság azt is helytállóan állapította meg, hogy a képzés elvégzésének szükségessége nem értelmezhető munkáltatói kötelezettségnek.

[57] A perben releváns képzés elvégzésére alperesnek szüksége volt, azonban abból nem vonható le az a következtetés, hogy a felperes kötelezte az alperest a tanulmányi szerződés megkötésére. Ennek alapján az alperes állításával ellentétesen a tanulmányi szerződés nem ütközik az Mt. 29. § (2) bekezdés b) pontjába, így érvényesen jött létre.

[58] Felperes álláspontja szerint az alperes a munkaerő piacon szabadon mozgó jelölként a kiválasztási eljárás során megfontolhatta, hogy az akkor felvázolt körülmények között tanulmányi szerződéssel munkaviszonyt létesít-e.

[59] Alperes még a pozícióra jelentkezőként, és nem a felperessel munkaviszonyban álló munkavállalóként dönthetett amellet, hogy a fennálló feltételek alapján tanulmányi szerződéssel munkaviszonyt létesít. Hangsúlyozandó, hogy alperes a tanulmányi szerződés megkötésére vonatkozó munkáltatói kötelezést a per során semmivel nem bizonyította.

[60] Az elsőfokú bíróság is rögzítette, hogy a képzés felperesnél felmerült költségei függetlenek attól, hogy az azt biztosító Kft. milyen támogatás igénybevétele mellett végzi a tevékenységet, milyen képzési megállapodást kötött az alperessel. Ezen indokok mentén mellőzte az elsőfokú bíróság személy6 tanúkenti meghallgatását, amely helyesen történt.

[61] Az összecszerűség tekintetében a felülvizsgálati kérelemben felhozott alperesi érvelésre felperes azt az észrevételt tette, hogy már az elsőfokú bíróság is arra a következtetésre jutott e körben, miszerint a tanulmányi szerződést törvényi határidőben az alperes a támogatás mértékére vonatkozóan nem támadta meg.

[62] A felperes hangsúlyozta, hogy az alperes a felülvizsgálati kérelmének több pontjában megtévesztően hivatkozott a tanulmányi szerződésre akkor, amikor valójában a perben nem releváns alperes és harmadik fél közötti képzési szerződés rendelkezéseiből idéz annak alátámasztására, hogy a képzés díjmentes volt. Kiemelendő, hogy a perben releváns tanulmányi szerződés, megbízási szerződés és a becsatolt számlák alapján egyértelműen megállapítható a képzés felperesre eső költsége.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[63] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint részben megalapozott.

[64] A Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálhatta a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát, figyelemmel a Pp. 523. §-ban foglaltakra is.

[65] A Pp. 413. § (1) bekezdés a) és c) pontja rögzíti, hogy a felülvizsgálati kérelemnek a beadványokra vonatkozó általános szabályok mellett tartalmaznia kell a felülvizsgálni kívánt ítélet számát a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási- illetve anyagi jogi szabálysértést, amely kihat az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat hozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja.

[66] Az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak az új Pp. hatályba lépését követően történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. Polgári Jogegységi Határozat folytán a Pp. alkalmazása körében megfelelően irányadó az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény, amely szerint a törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körül írja, az erre vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti.

[67] Az alperes felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályhelyként nem hivatkozott a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltakra, így jelen eljárásban a jogerős ítélet szerinti tényállás volt az irányadó.

[68] Az Mt. 229. § (1) bekezdése szerint a tanulmányi szerződésben a munkáltató vállalja, hogy a tanulmányok alatt támogatást nyújt, a munkavállaló pedig arra kötelezi magát, hogy a megállapodás szerinti tanulmányokat folytatja, és a képzettség megszerzése után a támogatás mértékével arányos időn – de legfeljebb 5 éven – keresztül munkaviszonyát felmondással nem szünteti meg. Ugyanezen paragrafus (2) bekezdése szerint pedig nem köthető tanulmányi szerződés munkaviszonyra vonatkozó szabály alapján járó kedvezmények biztosítására, továbbá, ha a tanulmányok elvégzésére a munkáltató kötelezte a munkavállalót. Az alperes ez utóbbira hivatkozott.

[69] A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint tehát a felek 2017. november 13-án munkaszerződést és tanulmányi szerződést is kötöttek. Az is a tényállás része, hogy a felperes egy kiválasztási folyamatot követően nyerte el az állást, a tanulmányi szerződésből kitűnőleg pedig a munkáltató a képzésen történő részvétel lehetőségét felajánlotta, az alperes azt saját elhatározásából fogadta el.

[70] A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok, különösen a tanúk meghallgatását követően helyesen vonta le azt a következtetést, hogy az alperes által betöltött Software Engineer munkakör betöltéséhez szükséges volt a tanulmányi szerződés szerinti informatikai ismeretek megszerzése. A munkavállalónak a munkaszerződés aláírását megelőzően lehetősége volt végig gondolni, hogy ilyen feltételek mellett is jogviszonyt kíván-e létesíteni, az azonban semmiképpen sem állapítható meg, hogy a munkáltató kötelezése alapján vállalta volna a tanulmányok megkezdését (Mt. 229. § (2) b) pont).

[71] A következetes ítélkezési gyakorlat szerint az a körülmény, hogy a tanfolyam elvégzése a munkáltató érdekét is nagyban szolgálta, nem értékelhető úgy, hogy a felek kölcsönös akarata nem a tanulmányi szerződés megkötésére és az abban foglaltak teljesítésére irányult volna (Mfv.I.10.756/2008.).

[72] A munkáltató kötelezettséget vállalt juttatások teljesítésére, amellyel nyilvánvalóan saját munkaerő szükségletének biztosítását kívánta megvalósítani az alperessel történő megállapodás mellett. Mindez jelen esetben kizárólag úgy értelmezhető, hogy a felek akarata kölcsönösen a munkaviszony létesítésére és a munkakör megfelelő szintű betöltésére irányult, amelyhez szükség volt további munkavállalói ismeretek megszerzésére, ezáltal a tanulmányi szerződés megkötésére.

[73] személy2 munkáltatói jogkörgyakorló nyilatkozatából, miszerint „szükség volt a tanulmányi szerződésre annak érdekében, hogy a program részeként dolgozhasson az alperes” nem a munkáltatói kötelezésre vonható le következtetés - mint azt a felülvizsgálati kérelem tartalmazza-, hanem arra, hogy a munkaviszony létesítésének feltétele volt a megfelelő szakmai ismeretek birtoklása, ezért azok megszerzését biztosította a felperes a jövőben foglalkoztatandó munkavállaló számára. Mindezek alapján helyesen fejtette ki a másodfokú bíróság, hogy a tanulmányi szerződés a felek között érvényesen létrejött. A munkáltatói kötelezés tehát nem azonos a munkáltatói érdekekkel, az ezzel ellentétes felülvizsgálati érvelés alaptalan.

[74] A szerződéstől való elállás és a munkáltatói jogkörgyakorlás kérdését a felülvizsgálati kérelem már nem érintette, így azzal érdemben a Kúria nem foglalkozott.

[75] Az alperes felülvizsgálati kérelmében azonban jogszabálysértésként alappal jelölte meg a Pp. 346. § (5) bekezdésében foglaltakat. Ez egyebek mellett úgy rendelkezik, hogy a jogi indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

[76] A másodfokú bíróság ítéletének kizárólag a [29] bekezdése tartalmaz utalást az alperes fizetési kötelezettségére, azonban abból nem állapítható meg, hogy mely összegeket számolt el akként, mint amelyek az alperes képzésével összefüggésben merültek fel.

[77] Nem vitatott tény, hogy a felperes a munkavállalók képzésére tekintettel keretszerződést kötött külső céggel, a becsatolt számlákból azonban nem állapítható meg, hogy milyen címen történtek kifizetések, ezek közül melyek azok az összegek, amelyek egyértelműen az alperes képzésével merültek fel.

[78] Arra is helyesen utalt az alperes felülvizsgálati kérelmében, hogy a 22.M.71.319/2020/4. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal 5.-6. bekezdésében foglaltak szerint felperesi képviselő úgy nyilatkozott, hogy „a felperes által csatolt látogatási igazolásból látható, hogy december 22-én került kiállításra a tréner részéről az igazolás a képzésen való részvételről. A jogviszony megszüntetése január végén történt, ezért vitatom azt az alperesi tényállítást, hogy egyáltalán ne végzett volna munkát az alperes a felperes részére.

Kérdésre elmondom, hogy a képzés alatt nem végzett munkát az alperes, arra az időre távolléti díj illette meg, ugyanakkor érdemi munkát végzett jogviszonya fennállása alatt az alperes a felperes részére”.

Mindebből következően a bíróságoknak vizsgálniuk kellett volna, hogy a felperes részére a képzés alatt az alperes ténylegesen végzett-e munkát, ellátta-e munkakörét, hogyan történt az elszámolás, távolléti díj fizetésére milyen tevékenységért, milyen összegben került sor a munkáltató részéről.

Azon szerződési kikötésből, hogy a képzés ingyenes, csak arra lehet következtetni, hogy az alperesnek közvetlen fizetési kötelezettsége nem keletkezett az oktatást végző cég felé, de arra nem, hogy a tanfolyammal összefüggésben a felperesnek sem volt kiadása.

[79] Kizárólag a fenti bizonyítási eljárás lefolytatása után lesz a másodfokú bíróság abban a helyzetben, hogy megalapozott, mindenre kiterjedő döntést tudjon hozni a kereseti kérelemről annak összecszerűségére is kihatóan.

[80] Fentiekre figyelemmel a Kúria a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezését, amellyel az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva az alperest 1.500.000 forint és annak kamata megfizetésére kötelezte, hatályon kívül helyezte, és ugyanezt a bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a jogalapot érintően (Pp. 424. § (3) bekezdés).

[81] A felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltség (32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdés) és meg nem fizetett illeték összegét (1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés d) pont, 50. § (1) bekezdés) megállapította, annak viselése, illetve megfizetése kérdésében az új határozatot hozó bíróságnak kell döntenie (Pp. 424. § (4) bekezdés).

[82] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 405. § alapján irányadó 376. § (1) bekezdés szerint.

[83] A közbenső ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2022. november 30.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró,
Dr. Stark Marianna s.k. bíró